„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — к.
на по године . . . . . 7 ф. — к.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 к.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 к.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јеефића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Појединих бројева стаје 10 новч.

БРОЈ 58. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 12. АПРИЛА 1894. ГОДИНА XXIX.

„НИТКОВИ“.

У мору радости и одушевлења, које се таласало на цветном митрополијском збору, било је две горке, отровне капље.

Једна је проклетство оних одрода посланика, који уједоше српску мајку за срце, изгубише своју православну црквену свест те дадоше свој глас за закон, који нам намерава донети обвезни грађански брак, — а друга је спаљивање брзојава сомборских Срба Апоњеваца, који су такође, заједно са својим патронима Апоњијем и Дракулићем, навукли на се народно проклетство. — Њима се још придружује и трећа горка, отровна капља: нашла се једна једина српска црквена општина, која је одбацила предлог о протестовању против црквених реформама, — а то је **сегединска** православна српска црквена општина.

Жиг срамоте остаће на њој за вечита времена, а тај се показује већ сада у томе, што се чива Мардохај у „Пестер Лојду“ радује томе, указује на њу прстом, као доказ, да баш није цео народ био на митрополијском збору. Ми у наредном броју доносимо са извора извештај о тој нашој срамоти, а народно проклетство прошириће се и на оне сегединске скупштинаре, који су гласали против предлога за протестовање.

Огорчење и проклетство народно, које је постигло сомборске Србе Апоњевце, хтело се ублажити брзојавом, који је после збора у петак, кад је наш извештај већ света угледао, на уредништво „Заставе“ стигао, а гласи:

„СОМБОР, 8. априла. Телеграм на карловачки збор потписан од сомборских Срба Апоњијеваца мистифициран. Послали га одавде НИТКОВИ. — Радуловић.“

Чекали смо до данас опширнији извештај о томе, па да проговоримо о тој ствари, али га нисмо добили.

Мислили г. Радуловић, да је то неколико речи довољно, па да отклоне народно огорчење и проклетство?

Кад г. Радуловић тврди, да су то „ниткови“ послали, онда он зна, који су и требао би да их изнесе на јавност, да српски народ чује имена тих „ниткова“.

Г. Радуловић није једини Србин Апоњијевац у Сомбору, те не може у име свију говорити, и не може ни знати, да ли се није ипак нашло неколико Срба Апоњијеваца, који су спаљени брзојав послали.

Па шта су рекли ти њиме названи „ниткови“?

Рекли су:

а) **да су присталице необавезног грађанског брака**; — а зар није то предлог Апоњијев, његове странке и Дракулићев? — Питамо дакле г. Радуловића: јесу ли „ниткови“ сви они Срби, који прихваћају необавезни грађански брак?

б) **да су присталице Апоњеве „народне“** (nemzeti) **странке**. — Питамо га опет, нек јасно рекне: јесу ли сви Срби, који пристају уз ту странку, „ниткови“?

в) **довикују свом грофу Апоњију: „живео“**. На то га питамо, да искаже тачно: јесу ли сви они, који то „живео“ вичу, „ниткови“?

Питамо и иштемо тачна и јасна одговора од г. Радуловића, ко су то, које он назива „витковима“ и да ли је то учинио због садржаја спаљеног брзојава?

То исто питање управљамо и на све сомборске Србе Апоњевце, и нека јасно и гласно свему српском свету на видику одговоре:

1) да ли су заиста присталице необавезног грађанског брака?

2.) да ли остају и даље присталице Апоњеве „народне“ (nemzeti) странке?

3.) да ли и даље остају уз Апоњија и Дракулића?

4.) најзад, да ли се слажу са г. Радуловићем, да су оно „ниткови“, који су у брзојаву изјавили, да су присталице необавезног брака, Апоњеве „народне“ странке, и довикнули: да живи Апоњи?

Ово мора чисто и јасно да зна цео српски народ, да види, ко му је нанео на оном величанственом збору, у оном узвишеном тренутку, ону горку и отровну капљу.

Реч има г. Радуловић!

Донде, док тог одговора српски народ не добије, не може брзојаву г. Радуловића никакву важност поклонити, и сам ће морати решити, које је то он назвао „витковима.“

Реч имају сви сомборски Срби Апоњевци!

Не одговоре ли и не добије ли народ јасна одговора, онда ће бити на чисто са сомборским Србима Апоњевцима. — Ако још и даље остану Апоњевци, не збришу са себе ту љагу и не приступе и не присаједине се целом овостраном српском народу, који је на митрополијском збору своју једнодушну вољу изразио, — онда ће остати отуђени, усамљени и презрени.

2+2=4.

ТРГОВЦИМА У СРБИЈИ.

Бог је човеку наменуо виши позив, те га је обдарио и врлином, која се зове патриотизам. Патриотизам је једна од најлепших врлина човекових. Човек без патриотизма сличан је труту, који се гоји на рачун свога народа — вредних пчелица — али који за тај народ не приноси жртве. Народ, у коме нема патриотизма, не може постићи никакав велики успех, шта више, може изгубити и оно, што има. Држава, у којој не цвета цвеће патриотизма, изгледа као од гавде занемарена кућа, коју несавесне кирајџије руше и развлаче. То је тако очевидна истина, да ју може свако упознати.

Па кад је то тако, запитајмо, како је са патриотизмом у Србији, у српском Пијемонту? Није ми ни на крај памети, да одричем патриотизам нашој браћи у Србији, али има нешто, што не да да се развије, те да донесе свој племенити плод. То је она несносна, загушљива атмосфера, која је тако јако овладала Србијом, а која се зове партијска страст.

Наша браћа у Србији, огревла у партијској страсти, не виде то, ал ми, који живимо ван краљевине Србије, видимо, да патриотизам у Србији тоне у море партизанства. Но не само ми, којима Србија и Српство на срцу лежи, него виде то и непријатељи Српства. Да они то заиста виде, јасан је доказ онај безобразни глас енглеске штампе о деоби Србије, који је изазвао огорчење и гнушање у васцелом Српству. Јер да непријатељи Српства не виде, да се у Србији партизанство узвисује над патриотизмом, зар би се смео ико дрзнути да пусти данас, на домаку двадесетога века, овакав сраман глас, какав се чуо из магловите Енглеске, који глас баца у срам ту „цивилизовану“ земљу.

Или зар није тако? Та да у Србији има правога патриотизма, каквога би требало и морало да буде, онда тамо не би било главније питање страначко и лично од питања будућности српскога народа Да у Србији има правога патриотизма, тада би она света народна мисао била стожер, око којег би се окупиле све странке и пред којима би падали сви страначки и лични интереси, као што то бива у „баштованској“ Бугарској, где су узурпатори и њихови највећи непријатељи једна душа, кад се ради на проширењу Бугарске. Да је правога патриотизма, тада би свакоме грађанину Србије била једна од највећих брига **српска војска**, та узданица Србијина и Српства на Балкану, те би српска војска била оружана до зуба, уређена и дисциплинована тако, да би могла свакога часа жртвоносно и победоносно полетети и у ватру и у воду за свету народну мисао. Да је у Србији правога патриотизма, тада драги ками Душанове круне, Стара Србија и Македонија, не би били остављени као данас, да по њима Бугари шићаре и тамошњи народ од Српства одмећу.

Но онај душмански глас о деоби Србије тргао је синове Србијине, и они су на уста своје штампе једнодушно довикнули непријатељима Српства: „За милу мајку Србију сложићемо се сви до једног и жртвоваћемо све што можемо и имамо“!

Тим је показано непријатељима Српства, да се странке у Србији у часу опасности по српски народ могу узвисити, да мисао српскога народа још живи и да та мисао — „погинути не ће“.

Али је ли то све, што су синови Србијини и српскога народа могли учинити за своју мајку Србију и свој народ? Зар осим речи нема ничега, чиме би се могло одмаздити непријатељима за нанесену увреду Србији и српскоме народу? За таку неправду, учињену српскоме народу, за такав грех од стране непријатеља треба друкчијег суда, треба осетљивије казни. Речи су речи, ветар их разнесе, те нестаје дубљег трага. „Шуша се не боји Бога, већ батина“, вели наш народ.

Па како и коме треба вратити мило за драго? Више је него јасно, да у сејању мисли за деобом Србије нису имали удела само Енглези, него још неко, ма да је та мисао у Енглеској никла. Али се она тек у Енглеској појавила и ту ју треба угушити. Како?

Енглез је најосетљивији онде, где се његове трговине тиче. Ту му се дакле треба осветити, ту му треба показати, да српски народ у Србији скупо цени своју слободу и независност. То могу учинити једино браћа трговци у Србији, на које се ево ја овим обраћам, а ево како могу учинити!

Један добар део свога увоза добива Србија из Енглеске. **Трговци у Србији треба сви до једнога јавно да закључе и да се обвежу, да не ће ни једну парицу дати у Енглеску све донде, док енглески народ јавно не осуди онај гадни и срамни предлог своје штампе.** Тиме би трговци у Србији показали целоме свету, да им не лебди пред очима једино лични интерес, него да су у свако доба готови принети жртве и за своју мајку отаџбину,

ПОДЛИСТАК.

ЧИНОВНИКОВА СМРТ.

Руски написао А. Чехов.

Једног прекрасног вечера седео је не мање прекрасни екзекутор Иван Дмитрић Червјаков у другом реду и на бинокл гледао „Корневиљска звона“. Гледао је и осећао се на врхунцу блаженства. Но на једном... У причама се читалац често срета са тим „на једном“. И списатељи имају право: живот је тако пун изненадности! Дакле, на једном му се лице намршти, очи се преврнуше, дах застаде.... он се окрену од бинокла, наже се и.... апчхи!!! Кихнуо је, као што видите. Кихати није забрањено нигде и никоме. Кихају и мужици, и полицијски комисари, а понекад чак и тајни саветници. Сви кихају. Червјаков се није ни мало збунио, убрисао се махрамицом и, као пажљив човек, погледао око себе: да није кога узнемирио својим кихањем? Но, али се сада већ збунио. Видео је, да старчић, који је седео пред њим у првом реду, гунђа нешто и брижљиво утире рукавицом своју ћелу и врат. У старчићу том упознаде Червјаков државног ђенерала Бризжалова, који је служио у одељењу за саобраћај.

„Упљувао сам га!“ помисли Червјаков. — Истина није мој начелник, туђ је, али ипак није пријатно. Ваља се извинити.“

Червјаков се накашља, наже се напред и прошапута ђенералу на ухо:

— Извините ваше—ство, ја сам вас упрскао... нехотице...

— Ништа, ништа...

— Тако вам Бога, извините. Ја ето... ја нисам хтео!

— Ах седите, молим вас. Пустите ме да слушам!

Червјаков се збуни, глупо се насмехну и стаде гледати на позорницу. Гледао је, али блаженства већ више није осећао. Почео га мучити немир.

Између чинова приђе опет Бризжалову, стаде уз-а-њ и, савладавши своју страшљивост, промрмља:

— Упрскао сам вас, ваше —ство.. Опростите... Ја, онај... не што би...

— Ах, за Бога... Ја већ заборавио, а ви све о том, те том! — рече ђенерал и нестрпљиво мрдну доњом усном.

„Заборавио, а из очију му вири пакост“, помисли Черјаков, погледајући подозриво на ђенерала. — „Не ће ни да говори. Ваљало би му разјаснити, да то никако нисам желео... да је то природни закон, а ето он можда мисли, да сам ја хтео пљунути... Ако сад не мисли, мислиће после!“

Дошавши кући, Червјаков исприча жени о својој неспретности. Жена, као што му је изгледало, и сувише се лакомислено према том држала: она се јако уплашила, но после, кад је чула, да је Бризжалов „туђ“, умирила се.

— Ипак отиди, па се извини, рече она.

— Помислиће, да се не умеш држати међу публиком!

— Та то и јесте! Ја сам се извињавао... но он некако чудно... Ни једне паметне речи не рече. А није било ни време за разговор.

Други дан Червјаков обуче нови мундир, мало се опиша и пође Бризжалову, да му „објасни“... Улазећи у собу ђенералову за примање, виде ту много молилаца, а међу молиоцима и самог ђенерала, који је већ почео да прима молбе. Ословивши неколико молилаца, ђенерал баци поглед и на Червјакова.

— Јуче у позоришту, ако се сећате, ваше —ство, поче разлагати егзекутор — ја сам кихнуо и... нехотице упрскао... Изв....

— Све којешта... Бог би га знао! — Шта би ви хтели? окрену се ђенерал другом молиоцу.

„Не ће ни да говори!“ помисли Червјаков, бледећи. — „То значи, срди се... Не, то се не може тако оставити... Ја ћу му разјаснити...“

Кад је ђенерал свршио и с последњим молиоцем и пошао у другу собу, Червјаков корачи за њим и загунђа:

— Ваше —ство! Ако се усуђујем узнемирити ваше —ство, то чиним нарочито из осећаја, могу, рећи кајања!.. Није хотимице било, и сами знате!

Ђенерал начини кисело лице и махну руком.

— Та ви се просто подсмевате! — рече и нестаде га иза врата.

— Какво подсмевање! помисли Червјаков. — Ту баш нема никаква подсмевања! Ђенерал, па не може да схвати! Кад је тако, не ћу се више ни извињавати пред тим фанфароном! Ђаво с њим! Написаћу му писмо, али више не долазим! Бога ми, не долазим!“

Тако мишљаше Червјаков, идући кући. Но не написа писмо ђенералу. Мислио је, мислио, и никако није измислио, шта да напише. Опет је изашло на то, да је други дан отишао лично, да му „разјасни ствар“.

— Ја сам јуче узнемирио ваше —ство, замрмља, кад ђенерал погледа на-њ питајућим погледом, — не да би се можда подсмевао, као што сте ви изволели рећи. Ја сам се извињавао што сам, кихајући, упрскао вас... а подсмевати се ја нисам ни мислио. Зар се ја смем подсмевати? Ако би се подсмевао, а то никако не стоји, то би значило, да ни уважења према личностима... нема...

— На поље!! гракну наједаред ђенерал, поплавивши и уздрктавши.

— Како? запита шапатом Червјаков, скоро да се онесвести од ужаса.

— Напоље!!... понови ђенерал, лупивши ногом.

У Червјакову се нешто прекиде. Не видећи ништа, и ништа не чујући, пошао је вратима, изишао на улицу и пошао полако... Дошавши механично кући, не скидајући мундира леже на диван и... умре.

Превео: —та.

кад то она од њих затражи. Тиме би трговци делом показали, да су праве патриоте, а непријатељи би српски то боље упамтили, него саме речи, те им не би више пало на памет, да онаким безобразлуком вређају Српство.

Браћо трговци у Србији! Учините своју дужност, јер то од вас иште ваша мајка Србија, која вас на својим грудима носи и храни, од које ви свако добро ваше имате. Само тако ћете бити прави синови своје мајке отаџбине, заслужни, да вас српска земља и даље носи и храни.

Ваш по занимању друг

Вршац. **Србинко.**

Поглед по свету.

— Веридба руског престолонаследника. На херцешком двору у Кобургу верио се у присуству немачког цара наследник руског престола Николај Александровић са прицесом Алисом најмлађом ћерком пок. вел. херцега Лудвика IX од Хесена. Царевић Николај родио се 18. маја 1868. а вереница му 6. јуна 1872. Принцеса Алиса је по матери својој унука енглеске краљице Викторије; три старије сестре јој: Викторија, Јелисавета и Ирина, удате су за принца Лудвига Батенбершког, великог кнеза руског Сергија (брата руског цара) и принца Хајнриха пруског, брата цара Виљема II. Као што се види, принцеса Алиса је већ до сад била у сродству са владалачким породицама енглеском, немачком и руском Сада ће ове породице још у ближе сродство доћи, те се због тога и приписује овој веридби велики политички, шта више историјски значај.

— Разоружање у европским државама — пуста жеља. Петроградски дописник полуслужбене бечке „Pol. Korr.“ говорећи о питању разоружања, о коме се толико писало по страној и руској штампи, наглашава, да су то више мање оптимистична расматрања појединих листова, јер у Русији се мисли, да у овако запетим приликама у Европи, не може бити ни речи о разоружању. У самом се пак допису вели, да је по мишљењу меродавних руских кругова, међународни положај Европе такав, да се свака држава мора старати за појачање своје војне силе, ако не би хтела да у одсудном тренутку буде запостављена. Европски мир у садашње доба не ће бити заштићен разоружањем, већ искључиво мирољубивошћу влада и народа. Ни једна влада не жели рата, али све ипак морају очувати своју ратну снагу на оној висини, која друге неутралисира. Руска влада не види никакве могућности, да би ту мисао изменила. Вест лондонског „Тајмса“, као да ће Русија учинити предлог за разоружање, сматра се, да је на правно измишљена.

— Један нов закон у Француској. Председник Карно потписао је на предлог министра-председника Казимира Перије-а декрет, по коме конзулатско особље и дипломатски функционари, који су ради да се ожене из друге државе, морају за то искати дозволу од министра спољних послова. Они, који не буду тако чинили, биће збачени са звања. Потребу овог образложио је Казимир Перије тим, што је лични положај дипломата сувише тесно спојен са њиховом службом, те због тога не може министар спољних послова ни њихово склапање бракова оставити без контроле.

ШТАМПА О МИТРОПОЛИЈСКОМ ЗБОРУ.

Да би наши читаоци знали, шта се о значају митрополијског збора мисли, потрудићемо се да донесемо најзначајнија мишљења листова у Србији и других несрпских листова.

Београдски „Одјек“ пише у свом 80 броју:

„Предлог угарске владе о увођењу цивилног брака о коме је било говора у ступцима „Одјека“, загрозио је свима немађарским народностима под круном св. Стефана и оне су, као што је познато, све скочиле у одбрану својих светиња — вере и народности своје.

И Срби из Угарске и Тројединице нису могли остати равнодушни према једном скроз неправичном законском предлогу, који циља да њихово биће народно, огарантовано и зајемчено вековним привилегијама, уништи под видом некога, бајаги, просвећенога и напреднога закона. И не само што нису могли остати равнодушни, него су на свој територији Тројединице и Угарске, где их год има, једнодушно прихватили позив црквене карловачке општине, да свечано изјаве протест против овога цивилизованог варварства мађарског. Оно је њих све усталасало, оно је у њима покренуло оправдано гнушање, оно им је напоменуло да су настала за оностраno Српство озбиљна времена.

Збор у Карловцима, овај опште народни протест овостраног Српства против напада на његова права његову веру и народност испао је, одиста, редак у сваком погледу.

Он је чисто народни покрет, који је из народа никао и народом изведен, па се није ни чудити што је овакав испао.

Све црквене општине послале су своје представнике на овај збор, сви крајеви српски на овој страни послали су своје најугледније синове из грађанства и свештенства. Надметали су се ко ће више послати, и у Карловце се слегао елит опостраног Српства. Ни ђачка омладина није изостала, него је и она из Бечa, и она из Пеште и Загреба послала своје представнике да на овоме збору придруже општем народном протесту и свој протест.“

Овде „Одјек“ врло опширно и исцрпно описује цео збор и завршује речима:

Тако је текао овај значајни збор. Глас народни одјекнуо је једнодушно против насртаја мађарских. Дај боже, да овај покрет не остане на овоме, него да се завитла даље и донесе заслужене плодове народу, који није жалио никад крви за своје народне светиње!

*

„Српска Застава“ што излази у Београду, доноси у свом 43. броју под насловом „Цветни четвртак“ овај чланак:

У историји српскога народа под круном св. Стевана, овогодишњи цветни четвртак биће златним словима забележен. Тај дан служиће за пример потомњем нараштају српском у далекој будућности, како треба стати на браник своје народности, своје вере и свете цркве православне. Као што се ми данас дивимо јуначким делима, оној издржљивости и страховитом пожртвовању наших предака у борби за крст часни и слободу златну, славећи их достојно, јер нам они створише ово, што данас имамо — тако ће и познији нараштај српски са оне стране Саве и Дунава, кад буде прелиставао историју догађаја данашњих у тим крајевима, дивити се и славити слогу Срба, која их онако величанствено споји у одбрани онога што је Србину најсветије. Том једнодушном и импозантном отпору наше браће Срба, ми се у Шумадији дивимо и клањамо му се.

Ми још немамо тачног и опширнијег извештаја, како је текао и како је управо изгледао збор српскога народа на Цветни четвртак у Семским Карловцима; али судећи по оним извештајима, који су последњих дана и у очи самог дана збора, стигли из разних српских крајева Мађарске и Тројединице новосадским листовима и загребачком „Србобрану“, ми смо без икаквог устезања и зазора имали разлога што смо рекли, да ће у историји српској овогодишњи Цветни четвртак забележен бити златним словима.

Са часним оружјем, са законом, стеченим правима у руци, српски народ под скиптром дома Хабсбуршког, бацивши на страну своје узајамне зађевице, ушао је одважно, онако како му доликује, у борбу за одбрану своје угрожене вере и цркве православне, за одбрану народних тековина. Оно, што је на том величанственом збору решено вољом свега онамошњег народа српског, треба да нађе одзива на највишем месту суседне нам царевине, јер је српски народ у своје време учинио велике услуге и престолу Хабсбуршке династије и новој отаџбини својој, услуге, које су му донеле нарочите привилегије за осигурање вере и народности. Народ српски у суседној монархији не тражи данас ништа више, но да се у крилу своје православне цркве као народ и даље слободно развијати може. Ова праведна и оправдана жеља народа треба и мора наћи одзива на највишем месту аустро-угарске монархије, народ је српски то заслужио.

И ако нам није у појединости познат рад збора, ми га ипак поздрављамо са најискренијим осећајима, јер смо уверени, да је он ударио темељ оном грудобрану, о који ће се разбити навала туђинштине, који ће сузбити све оне намере Мађара, да се српска црква, школа па и народност, ма и помоћу закона, претопе у њихово владајуће племе. Народ ће српски истрајати у тој светој борби, он духом клонути не ће, — у томе нас уверава она слога, која је сакупила онако братски хиљадама изасланика народни на цветни четвртак у Српском Сиону; а ако се буде и даље одржао под оним судбоносним штитом, на коме блистају речи српског генија: Само слога Србина спасава, — народ ће и победити.

ДОПИСИ.

Алибунар, 28. марта.*) На Благовести одржана је овде црквена слава, која је испала, да не може лепше бити. Ко је познавао Алибунар отпре, тај није могао веровати, да је у стању и овде што српско да се изведе. Сваки је држао, да је овде изумрла свест српског живља; но хвала овој општини и њеним вођама, — свештенику Марковићу а председнику Петковићу, који се заузеше, те покренуше народ из застоја и приправише га за даљу борбу против свега онога, што је против наше вере и народности. Да је слава од великог значаја не треба ни казати, особито у овим временима кад нам хоће да узму, што нам је најсветије и најмилије.

*) Због прешњијих ствари закашњено. Ур.

Славу је још већма уздигло срп. црквено певачко друштво из Вршца, које је при богослужењу лепо појало, а за тим и на вечерњем банкету песмом раздрагало народ. По литургији изнесена је литија а под овом многобројни народ пође кроз село појући наше красне црквене песме.

После подне је одржана права слава. Око 3 сахата код цркве се искупио силан народ. Прво се резао колач, а после народ поче прилагати своје дарове и прилоге на ову сиромашну цркву. Прилог је леп — преко 100 фор. и 20 м. цт. хране — те је и ово добро дошло. До пред вече је народ око цркве седео и поверљиво разговарао о својој садашњости и будућности, крепећи себе да за веру и народност своју мушки и достојно бране од сваког непријатеља.

У вече се искупило на банкету преко 100 особа, те у песми, разговору и здравици проведоше заједнички до пред зору — док не испратише своје госте Вршчане. Ето тако је текла слава код нас. Ово је овде прва слава, па желети је, да је и на даље одржавамо, не осврћући се на оне, који и сад хтедоше да осујете овај дивни српски обичај.

Кад сам већ споменуо, да је било и таких, који су хтели да осујете славу, хоћу уједно да изнесем вечног гнушања рада и његово име. Тај делија је Србин бележник А. Дадић, — кога је народ већ на добричком збору упознао као кортеша, те га је сад одбацио и презрео, као народног издајицу. Тако му треба, а и сваком оном, који против свог народа ради.

—ен.

Вести из места и са стране.

Појање гимназијског певачког кора на литургији пређеосвећеној. Јављамо грађанству нашем, да ће и данас, на велики уторак, појати на литурђији пређеосвећеној гимназијски певачки кор. Ко је пропустио прошла два петка, нек не пропусти данашњи дан, већ нека дође, а кајати се не ће. Нашим гимназистама у црквеном појању заиста нема у Српству такмаца. Многи странци, који су са митрополијског збора свратили у Нови Сад и, бавећи се у петак овде, били и на литургији пређеосвећеној — нису се могли довољно нахвалити дивног и чисто српског црквеног појања. — Као новину у појању наших гимназиста спомињемо „Отче наш“..., композицију г. Т. Остојића, која је красно изведена у духу нашег српског црквеног пјенија и завршује се у тропарском напеву 6. гласа.

Новосадска мађарска гимназија — београдској првој гимназији. У половини прошлога месеца начинили су ђаци новосадске гимназије са својим наставницима научни излет у Београд, где их је професорски збор прве београдске гимназије лепо дочекао и угостио. По повратку из Београда, директор новосадске мађ. гимназије Тивадар Вароши, да би и видљива израза благодарности дао за онако усрдан дочек, упутио је директору београдске гимназије писмо, у ком вели, да је цел овом научном излету била с једне стране: да проуче академску гимназију, која високо држи заставу умне културе“ — а с друге: „да разгледају тврђаву београдску, која је крунисана похвале достојним сјајем прошлости, над чијим су попрсканим крвљу зидовима пали толики мађарски и српски витезови у борби против општег непријатеља хришћанства“. У том се писму даље признаје ванредно велика усрдност у дочеку, а у београдској гимназији пак да су имали прилике видети „резултат мравије вредноће“. — Нами је мило, што је прва београдска гимназија могла тако осветлати себи образ, а тиме уједно приказати пред страним светом и остале школе у Србији у лепој светлости.

Наш владар о српским тканинама. На међународној изложби за одевање и негу војника, која је отворена 8. (20.) о. м. у Бечу, упало је јако у очи нашем владару Фрањи Јосифу српско одељење, и расматрајући у истом разне српске тканине, којом се одева српска војска — изразио се врло повољно о истима, што само служи на част Србији и фабриканту истих Минху. Признање ово српским производима може сваког Србина обрадовати, јер је то доказ, да Србија и на пољу индустрије корача у напред. Извештени смо, да ће и наш свет имати наскоро прилике да се осведочи о ваљаности овог српског фабриката, јер ће се неколика стоваришта и у нашим крајевима основати.

Српске народне игре. Ђаци прве школе српских народних игара у Осеку приређују у четвртак 21. априла (3. маја) 1894. г. у позоришној сали у доњем граду у корист своме првом учитељу српских народних игара г. Миливоју Карапетровићу свој „Закључни венчић“.

Земљотрес у Грчкој. Из Атине јављају, да се тамо у петак око 7 сахата у вече осетило више јаких земљотреса. Становници поплашени појурили из кућа на улицу. Више кочијаша пало са кочијашког седала. Доцне у ноћ стигла је тамо (у Атину) вест, да је варош Тива услед земљотреса разорена. Исто тако стижу из свију крајева Грчке вести о земљетресима, који су на више места врло велику пустош начинили.

Свеучилиште ћирила и Метода. По Ческој, Моравској и Горњој Угарској међу Словацима се купе прилози, да се у Брну отвори свеучилиште са ческим наставним језиком. Наша браћа Словаци живо раде на том, да се оснује што више стипендија за ђаке Словаке, под именом: Хурбан, Мудрон и Колар, из којих ће се на том универзитету издржавати неколико Словака и тиме спремити што више интелигенције и родољуба Словачких. Сретна им радња!

Убијство у Чуругу. Пре неке недеље нађоше Леона Фархија ондашњег трговца убијена у његовој соби и касе празне. Посумњаше на неког Милу Гавриловића, који се по Чуругу вукао без посла, а тај дан, по убијству, уједанпут га нестаде. И збиља нађоше га у Београду, камо с новцем побегао. Београдска га полиција предаде новосадском суду и ту нађоше код Гавриловића Фархијев сат, бритву и кључеве од касе. Убијца није имао куд, него признаде, да је био при убијству, али вели није он убио Фархија, него Сава Чешаров и Никола Ковачев, а он је само стражарио. Похваташе и ову двојицу и сад чекају суд свој сва тројица код жабаљског суда.

Пештански келнери и Кошут. У четвртак је удружење пештанских келнера имало своју скупштину. Најважнији је предмет саветовању био: да ли и колико да удружење приложи на споменик Кошуту. Био је предлог, да се одмах даде 50 фор; али се на то већина одазва: „Ни крајцаре!“ Настала је страшна бука, тако да је повереник од стране власти попретио распустом скупштине. Напослетку се гласало и са 86 против 16 гласова би усвојено, да се не да ништа на споменик.

Жута грозница у Бразилији. Као што из Трста јављају, у Рио-де-Жанејру умрло је од жуте грознице у јануару ове године 322 особе, а у фебруару 1344 По последњим вестима зараза ова узима све то већег маха, те је добила већ сасвим опасан карактер.

Цин-боца. Једна фабрика шампања у Фрајбургу на Уструту наручила је у једној стаклари у вел. херцештву Бадену боцу, која ће бити висока осам метара, широка два и по, тешка 28 цената, а моћи ће да смести у себе 15 000 литара.

Трговина.

Штајнбрух. Извештај са свињског трга од 13. до 20. априла по рим. од трговца г. Косте Брашована.

Тенденција у трговини трома.

Недељне просечне цене: Мађарска сортирана роба 320—380 кила тешки 48—49 новч., 280 до 300 кила тешки 48—49 нов., матори преко 300 кила тешки 46—47 нов., сеоски (Bauernwaare) 46 до 48 н., српски 46—48 нов., од килограма, одрачунавајући 45 кила на живот по пару и 4% рабата.

Овд. штанд: од 13. апр. преостало 163.248 комада.

Дотерано: из унутрашњости . . .	13606	„
„ Србије	4271	„
„ Влашке	—	„
„ других земаља . . .	17877	„
Отерано: за будимпештански обрт (I—X. срез)	4485	„
за унутрашњост	2261	„
„ Беч	770	„
„ Аустријске државе . . .	3347	„
„ Немачку	4592	„
„ друге земље	—	„
„ сапунциницу	48	„
Остаје штанд	165622	комада.

*

Будимпешта. Недељни извештај комисионе трговине рогате марве и оваца Морица Бауера и сина.

Рогата марва. Вашар од 7. (19.) априла. Догон: 2040 комада и то: 1125 ком. мађарских волова, 548 ком. мађар. крава, 162 ком. српских волова, 2 ком. српских крава, 24 ком. бивола, 112 ком. бикова, 40 ком. теглећих волова, накнадног догона нема.

Вашар је био мало живљи. Цене су се побољшале са 50 н. до 1 фор.

Цене су биле оваке: Дебели волови, добре каквоће 27—31½ ф. по м.центи са одузимањем на живог 33½ кгр. Волови са паше боље каквоће 25—28½ фор. лошије каквоће 24—25 ф. Српски волови 25—30 ф. Краве 25—30 фор. Бикови 25—28 фор. Биволи 20—22 фор. Све од мет. центе.

Овци. Вашар од 5. (17.) априла. Догоњено: 481 комада.

Вашар био непромењен.

Шкопци 23—26 ф., острижени 19—23 фор. по пару. Овце јагњеница 18—21 ф. по пару, изузимајући тежину од киле на живот.

*

Течај златног и сребрног новца на будимпештанској берзи

од 9. (21.) априла.

Дукати — — — — — —	5 ф.	88 н.
Наполеондори (20 франака) —	9 ф.	92 н.
Угарска златна рента — — —	118 ф.	30 н.
Аустријска златна рента — —	119 ф.	25 н.
Угарска крунска рента — —	95 ф.	— н.
Аустријска крунска рента — —	— ф.	— н.
Немачке држ. марке (од 100 мар.)	61 ф.	15 н.

Уредништву нашег листа стигоше на приказ:

Писма кнеза Милоша. Прикупио и уредио Јован М. Поповић. Издање књижарнице Лазара Ђ. Тришића. Београд. Штампарија код „Просвете“. 1894. Цена 1 динар.

Ђаковање царовање. Књига за младеж. Написао Д. Ј. Путниковић учитељ. Београд. Штампано у штампарији код „Просвете“ 1894. Цена 1 дин. — Обраћамо пажњу наших учитеља, родитеља и свих, који су ради да деци пруже лепе и корисне поуке од сваке руке.

Boleslav. Tragedija u pet činova. Napisao Stjepan pl. Miletić. U Zagrebu. Tisak dioničke 1894. Ciena 50 nč.

Власник: Славко Свет. Милетић. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.